

ประวัติและผลงานเกษตรกรดีเด่น ประจำปี ๒๕๕๔
ประกอบการคัดเลือกเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ
สาขา “การพัฒนาที่ดินเพื่อเกษตรกรรม”

นายประดิษฐ์ สารีคำ หมอดินอาสาประจำอำเภอ่าวโบสถ์
๙๗/๑ หมู่ที่ ๖ ตำบลวัดโบสถ์ อำเภอ่าวโบสถ์
จังหวัดพิษณุโลก

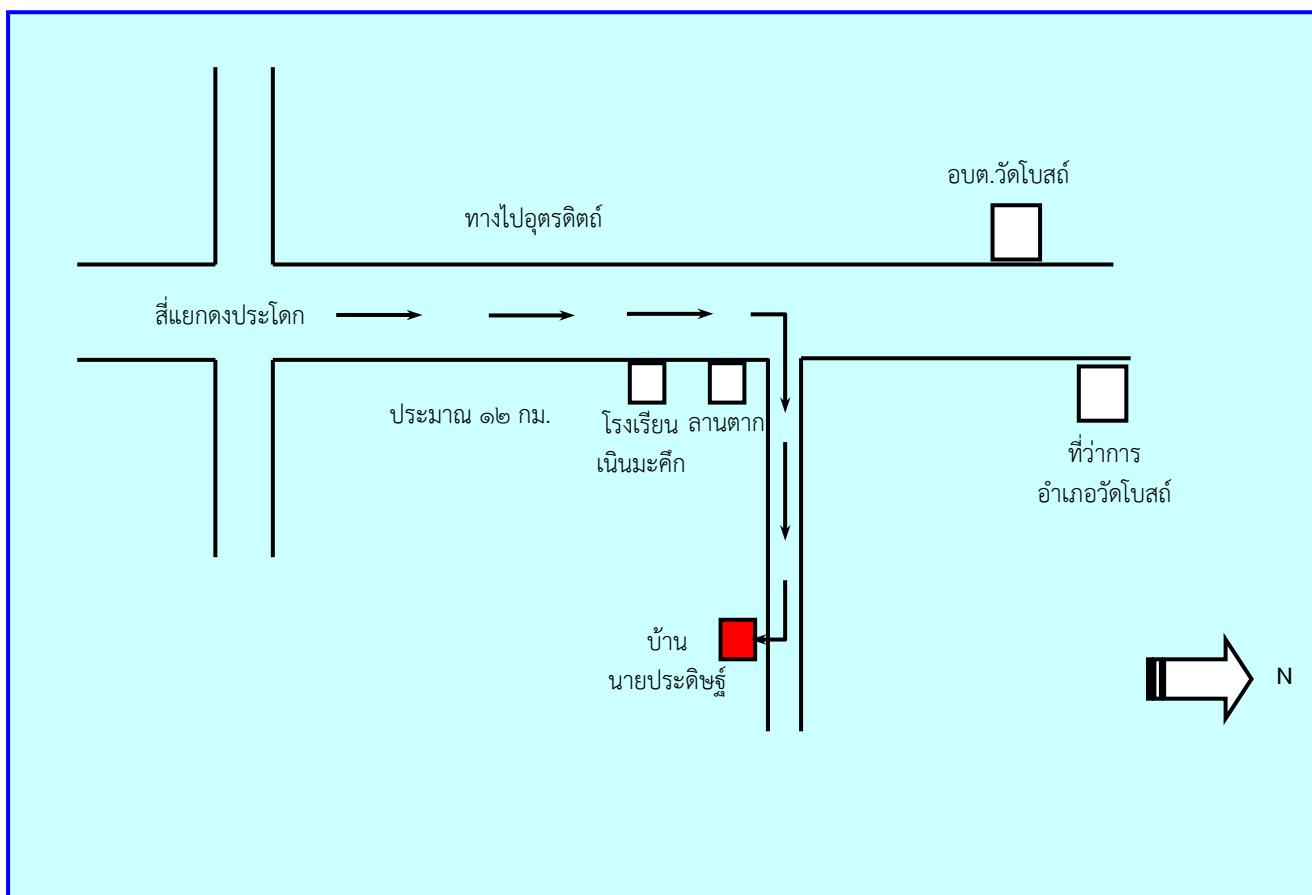
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘
กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประวัติและผลงานเกษตรกรดีเด่น ประจำปี ๒๕๕๔
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘
ประกอบการคัดเลือกเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ สาขา “การพัฒนาที่ดินเพื่อเกษตรกรรม”

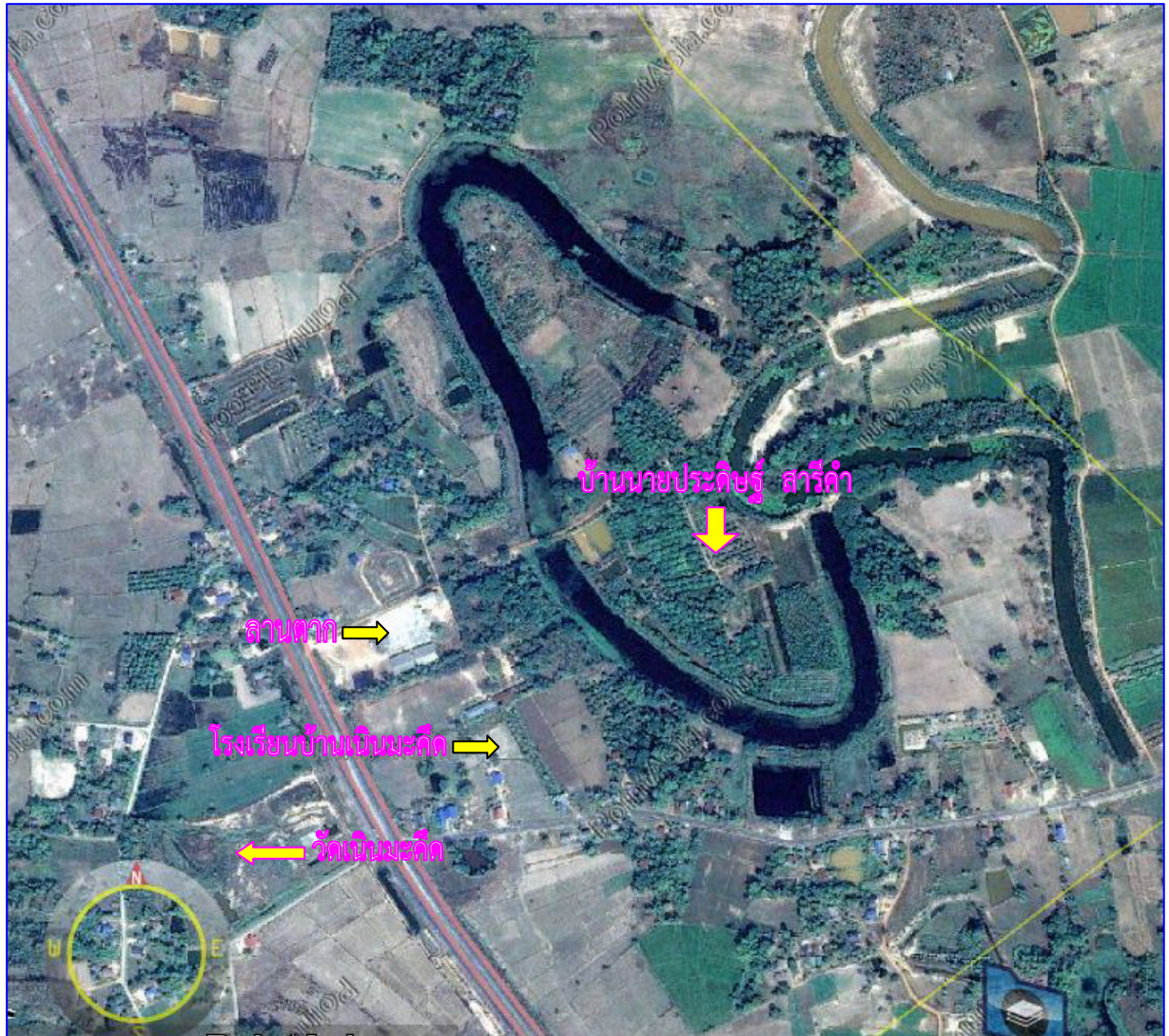

๑. ชื่อ	:	นายประดิษฐ์ สารีคำ
ตำแหน่ง	:	หมอดินอาสาประจำอำเภอดำรงวิทยะ
ที่อยู่	:	บ้านเลขที่ ๙๗/๑ หมู่ที่ ๖ ตำบลวัดโบสถ์ อำเภอดำรงวิทยะ
จังหวัดพิษณุโลก
ระดับการศึกษา	:	ชั้นประถมศึกษา จากโรงเรียนชุมชนบ้านคิ้ว อำเภอดำรงวิทยะ
จังหวัดเพชรบูรณ์
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนผดุงวิทยวิทยา อำเภอดำรงวิทยะ
จังหวัดเพชรบูรณ์
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จากศูนย์การศึกษาตามอัธยาศัย
จังหวัดพิษณุโลก
สถานภาพครอบครัว	:	สมรส
เบอร์โทรศัพท์	:	๐๘๑-๔๗๔๙๓๔๙

แผนที่บ้าน นายประดิษฐ์ สารีคำ บ้านเลขที่ ๙๗/๑ หมู่ที่ ๖ ตำบลวัดโบสถ์ อำเภอ่าวโบสถ์
จังหวัดพิษณุโลก

ภาพถ่ายทางอากาศบ้านนายประดิษฐ์ สาริคำ บ้านเลขที่ ๙๗/๑ หมู่ที่ ๖ ตำบลวัดโบสถ์
อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก

นายประดิษฐ์ สารีคำ เริ่มต้นทำการเกษตรในปี พ.ศ. ๒๕๓๑ บนพื้นที่ประมาณ ๓๕ ไร่ เป็นระบบปลูกพืชเชิงเดี่ยวคือข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ต่อมาปรับเปลี่ยนเป็นปลูกมะม่วงเป็นพืชหลัก ในระหว่างที่มะม่วงยังไม่ให้ผลผลิตจึงปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นพืชแซม นายประดิษฐ์คิดว่าการปลูกพืชเชิงเดี่ยวจะทำให้ได้รายได้ดี แต่พอปลูกไปเรื่อยๆ กลับพบว่าต้นทุนการใช้ปุ๋ยและสารเคมีสูงขึ้น และราคาผลผลิตก็ไม่แน่นอน ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๘ นายประดิษฐ์ถือว่าเป็นปีที่ล้มเหลวมากที่สุด เนื่องจากพืชผลทางการเกษตรมีราคาตกต่ำ การปลูกมะม่วงเพียงอย่างเดียวทำให้ประสบกับปัญหาขาดทุน จึงมีแนวความคิดตัดมะม่วงออกบ้างและเริ่มปลูกพืชอื่น เช่น ขนุน มะพร้าว น้ำหอม และพืชผัก โดยทำเป็นเกษตรผสมผสาน เพื่อลดภาวะความเสี่ยงในการประกอบอาชีพ ช่วงระยะเวลาดังกล่าว รายได้เริ่มดีขึ้น แต่ก็เกิดปัญหาอย่างหนักขึ้นอีกในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ เกิดภาวะราคาสินค้าทางการเกษตรตกต่ำอีกครั้ง ประกอบกับเกิดอุทกภัยอย่างรุนแรง น้ำท่วมพื้นที่การเกษตรของตนเอง สร้างความเสียหายให้กับไม้ผลและพืชผักบางส่วน

จึงเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของหมอดินประดิษฐ์ในการปรับเปลี่ยนแนวคิดและวิธีการในการบริหารจัดการและการดำรงชีวิต ซึ่งจากประสบการณ์การศึกษาดูงานในพื้นที่ต่างๆ เช่น ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และที่อื่นๆ ตามการสนับสนุนของกรมพัฒนาที่ดิน ทำให้หมอดินประดิษฐ์ตัดสินใจดำเนินการพัฒนาพื้นที่ของตนเองเริ่มจากปรับปรุงแปลงนา เสริมคันดินล้อมรอบแปลงป้องกันน้ำท่วมในฤดูน้ำหลาก วางแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น ขุดสระน้ำขนาดเล็กเพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ได้ตลอดช่วงฤดูแล้ง ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการให้น้ำแก่พืชแต่ละชนิดอย่างมีประสิทธิภาพ ในด้านการปรับปรุงบำรุงดิน หมอดินประดิษฐ์ให้ความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากพื้นที่เดิมดินมีเนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายถึงทรายแป้ง มีปัญหาทั้งด้านความอุดมสมบูรณ์ ปัญหาความชื้นในดิน และปัญหาดินมีชั้นแข็งใต้ผิวดิน และยังตระหนักถึงผลกระทบของการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีไม่ถูกต้อง เกินความจำเป็น จนเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัย จึงปรับเปลี่ยนแนวทางการทำการเกษตรมาสู่ระบบลดการใช้สารเคมี โดยทดแทนด้วยสารอินทรีย์ต่างๆ ทั้งปุ๋ยอินทรีย์ พืชปุ๋ยสด น้ำหมักชีวภาพสูตรต่างๆ การจัดการวัชพืชโดยไม่ใช้สารเคมี และพยายามลดการทำลายโครงสร้างของดิน โดยลดการไถพรวน หรือไม่ไถพรวนเลย นอกจากนั้นระบบการปลูกพืชยังปรับเปลี่ยนสู่ระบบการปลูกพืชแบบผสมผสานเต็มรูปแบบ ประกอบด้วยพืชหลากหลาย เช่น ถั่วเขียว ถั่วเหลือง ถั่วลิสง กล้วยน้ำว้า พืชผักสวนครัว ไม้เศรษฐกิจต่างๆ และนาข้าว เป็นต้น ส่วนวิธีการดำรงชีวิตของหมอดินประดิษฐ์ ก็ยังน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาใช้ในชีวิตของตนเองและครอบครัว โดยมีหลักหรือนโยบายในการดำรงชีวิตคือ

“รู้จักหน้าที่จะเป็นศรีแก่ตน รู้จักฝึกฝนจะเป็นคนเชี่ยวชาญ รู้จักทำงานจะไม่มีวันจน

รู้จักคุณคนจะเป็นคนดีแน่ รู้จักรักพ่อแม่มีแต่โชคชัย รู้จักทำใจจะไม่เสียน้ำตา รู้จักเวลาเห็นค่าของมัน

รู้จักรักกันสุขสันต์เปรมปรี รู้จักทำความดีจะมีแต่ความเจริญ รู้จักใช้เงินจะไม่เกินกำลัง

รู้จักระวังจะไม่พลั้งเผลอผิด รู้จักสร้างมิตรจะไม่มีใครคิดร้าย รู้จักถนอมจะไม่มีศัตรู

และถ้าเรารู้จักเลือกคู่จะอยู่กันนานทน” (ปัจจุบันนายประดิษฐ์ครองชีวิตสมรสมา ๒๓ ปี)

หมอดินประดิษฐ์ประสบความสำเร็จทั้งด้านการเกษตรและการดำเนินชีวิต ปัจจุบันมีพื้นที่ประกอบอาชีพทำการเกษตรรวม ๓๕ ไร่ โดยใช้แรงงานภายในครัวเรือน ลดการใช้สารเคมี ปลูกพืชเชิงอาศัยกัน มีพืชที่หลากหลายชนิด แต่ละชนิดเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ทำให้สภาพความเป็นอยู่ของครอบครัวดีขึ้นเป็นลำดับ ไม่เป็นหนี้เป็นสิน สังคมรอบข้างให้การยอมรับและศรัทธา พื้นที่ซึ่งเคยประสบปัญหาอุทกภัย ได้กลายมาเป็นแหล่งเรียนรู้ของเกษตรกร ชาวบ้าน นักเรียน นักศึกษา ตลอดจนผู้สนใจเข้ามาศึกษา และได้รับการยกย่องให้เป็นปราชญ์ชาวบ้าน รวมถึงได้รับเกียรติให้ได้รับรางวัลเกียรติบัตรคนดีศรีวัดโบสถ์ ภายใต้โครงการเมืองไทย เมืองคนดี และรางวัลอื่นๆ อีกมากมาย

๒. การใช้ที่ดิน

ปลูกพืชแบบผสมผสานในพื้นที่จำนวน ๓๕ ไร่ ได้แก่ นาข้าว พืชผัก ไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชผักสวนครัวและ เลี้ยงปลา โดยมีพื้นที่ปลูกข้าว ๒ งาน พืชผัก ๘ ไร่ ไม้ผลและไม้ยืนต้นประมาณ ๑๕ ไร่ ไม้เศรษฐกิจ ๔ ไร่ บ่อ ปลาประมาณ ๗ ไร่ และเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ วัว ไก่ และปลา

ลักษณะของดินในพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ในกลุ่มชุดดินที่ ๓๓

จากเอกสารคำแนะนำการใช้ประโยชน์ที่ดินในการปลูกพืชประกอบแผนที่แสดงความเหมาะสมของดิน กับพืชโดยงานปรับปรุงทางวิชาการด้านดินและปุ๋ย สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘ กรมพัฒนาที่ดิน ในช่วงเริ่มต้น ของการทำการเกษตรของนายประดิษฐ์ สาริคำ พบว่า ดินมีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง (pH) ๕.๐ – ๕.๕ เป็น กรดจัด และดินมีปัญหาคือ เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ผิวดินแน่นทึบ ดินขาดน้ำตอนฝนทิ้งช่วง และดินไม่ค่อย อุ่มน้ำ จึงแนะนำให้ปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก และปุ๋ยพืชสด ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมีในอัตราที่ เหมาะสม และจัดหาแหล่งน้ำให้พอเพียง

คำแนะนำการใช้ประโยชน์ที่ดินในการปลูกพืชประกอบแผนที่แสดงความเหมาะสมของดินกับพืช

งานปรับปรุงทางวิชาการด้านดินและปุ๋ย

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 8 กรมพัฒนาที่ดิน

ชื่อพื้นที่ สวนผสมพืช หมู่ที่ ๒ ตำบล วังน้ำเย็น

อำเภอ วังน้ำเย็น จังหวัด ฉะเชิงเทรา

เนื้อที่ ๑๕ ไร่

ค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ๕.๐-๕.๕

ชื่อพื้นที่	ลักษณะดิน	ปัญหาของดิน	ปุ๋ยและอัตรา		วิธีการจัดการดิน	หมายเหตุ
			สูตรปุ๋ย ที่ควรใช้	อัตรา ที่ควรใช้ (กก./ไร่)		
ข้าว	ไม่ค่อยเหมาะสม	-เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย -ดินขาดน้ำตอนฝนทิ้งช่วง	16-16-8	25	-ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก และ ปุ๋ยพืชสด -จัดหาแหล่งน้ำให้พอเพียง	
พืชผักสวนครัว	-ปกติไม่ค่อยมีปัญหา มีความเหมาะสม ที่ปานกลาง	-ปกติไม่ค่อยมีปัญหา ความมีการ ปรับปรุงดินเพื่อรักษาความ อุดมสมบูรณ์ของดิน	15-15-15	25-30	-ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมีในอัตราที่เหมาะสม	
ไม้ผล	เหมือนพืชผัก	เหมือนพืชผัก	12-24-12	50-70	เหมือนพืชผัก	
กล้วย			15-15-15	กก./คน /ครั้ง		
มะม่วง						
กล้วยเครือ						
ไม้ยืนต้น	เหมือนพืชผัก	-ดินไม่ค่อยอุดมด้วยไนโตรเจน (ใส่ปุ๋ยคอกออกดอก-2-3 เดือน) (ใส่หลังจากเก็บผลผลิตและตัดกิ่งแล้ว)	9-24-24 15-15-15	1-3/คน /ครั้ง 1/คน	-ความมีการเตรียมพื้นที่และปลูก -ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่ เหมาะสม -จัดหาแหล่งน้ำไว้ใช้อย่างจำเป็น -ใช้วัสดุคลุมโคนต้น -ดูแลการรดน้ำให้พอและเก็บเกี่ยวให้ทัน	

ชื่อเจ้าหน้าที่ นางสาวรัชฎา บุญคำ

นาย เสกสรรค์ อุดมชัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

ดินมีปัญหาปรึกษาพัฒนาที่ดิน

และจากการดำเนินการปรับปรุงบำรุงดินตลอดมา จนกระทั่งปัจจุบันปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ผลการวิเคราะห์ทางเคมีของดินในแปลงกล้วย พบว่า ดินมีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง (pH) ๖.๖ ซึ่งเป็นกรดเล็กน้อย ปริมาณอินทรีย์วัตถุ (%OM) อยู่ในระดับปานกลางคือ ๒.๔๐ เปอร์เซ็นต์ ปริมาณธาตุฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ (Avail. P) อยู่ในระดับสูงมาก คือ ๑๓๐ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม และปริมาณธาตุโพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์ (Avail. K) ระดับสูงมาก คือ ๑๔๘ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม และผลการวิเคราะห์ทางเคมีของดินในแปลงผัก พบว่า ดินมีค่า

ความเป็นกรดเป็นด่าง (pH) ๕.๗ ซึ่งเป็นกรดปานกลาง ปริมาณอินทรีย์วัตถุ (%OM) อยู่ในระดับปานกลางคือ ๒.๔๓ เปอร์เซ็นต์ ปริมาณธาตุฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ (Avail. P) อยู่ในระดับสูง คือ ๒๗ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม และปริมาณธาตุโพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์ (Avail. K) ระดับปานกลาง คือ ๕๖ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม ซึ่งเมื่อเทียบกับดินดั้งเดิมเมื่อเริ่มทำการเกษตร จะเห็นว่า ดินมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่มีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้น

การแบ่งพื้นที่ทำการเกษตรและวิธีการจัดการ

๑. ทำนา ๒ งาน

ทำนาและเลี้ยงปลาหลังนา เพื่อไว้บริโภคในครัวเรือน

วิธีการจัดการ

หลังจากเกี่ยวข้าวจะหมักฟาง ใส่ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปล่อยน้ำเข้าแปลงนา เพื่อเลี้ยงปลา (เป็นบ่อปลาธรรมชาติหรือเรียกว่าบ่อล่อ) หลังจากจับปลาแล้วจะหว่านข้าวแบบน้ำตาม ใส่ปุ๋ยหมักชีวภาพและน้ำหมักไล่แมลง มีระบบท่อเปิดปิดน้ำเข้าออก ได้ผลผลิตข้าวประมาณ ๖๐๐ กิโลกรัมต่อไร่

๒. ปลูกพืชผักสวนครัว ๘ ไร่

พืชผักที่ปลูก ได้แก่ ผักหวานบ้าน คันทรง ต้นคูณ มะกอก ดอกข้าวสาร ยอ ชะพลู กระชาย มะกรูด มะนาว บวบ ถั่ว ฟักทอง แตง ผักกาด ใบเตย ข่า ตะไคร้ กระเพรา โหระพา แมงลัก ผักชีไทย สะระแหน่ ฟักน้ำเต้า ชะอม แคน มะรุม

วิธีการจัดการ

ใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยหมักน้ำ ปุ๋ยคอก น้ำหมักชีวภาพ และน้ำหมักสมุนไพรไล่แมลง ให้น้ำสม่ำเสมอทำให้ได้ผลผลิต และมีรสชาติดี

๓. ปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น

กล้วยน้ำว้า ๘ ไร่

กล้วยหอมทอง ๑ ไร่

ไผ่ทวาย ๓ ไร่

ไม้ผลอื่นๆ ๓ ไร่ ได้แก่ มะม่วง มะพร้าว ส้มโอ กระท้อน ลำไย มะปราง มะละกอ มะขามหวาน มะกอกน้ำ

วิธีการจัดการกล้วยน้ำว้าและกล้วยหอมทอง

เดิมพื้นที่ปลูกกล้วยคือพื้นที่ปลูกมะม่วง ที่มีการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีมานานดินจึงแข็ง แน่น ดินเป็นกรด จึงมีการปรับสภาพดินกรดโดยใช้ปูนโดโลไมท์ ซึ่งมีการตรวจวิเคราะห์ดินก่อนใช้ ในสวนกล้วยไม่มีระบบน้ำ จะใช้วิธีสูบน้ำบาดาลรองปลูก ใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพ พด.๒ ปีละประมาณ ๖๐๐ ลิตร ส่วนใหญ่ใช้สูตรปลา สูตรรอกหมู และสูตรผักผลไม้ โดยใส่พร้อมสูบน้ำบาดาลรองปลูก มีการใส่ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ในช่วงปีแรกๆ ใส่ ๒ ครั้งต่อปี และประมาณ ๖ ปีแล้วที่ไม่ใส่ปุ๋ยเคมีเลย แต่ก็ยังให้ผลผลิตดี การดูแลรักษาสวนกล้วยทำโดยการตัดใบคลุมตามร่องปลูก ปล่อยให้เน่าย่อยสลายตามธรรมชาติเป็นปุ๋ยและรักษาความชื้นของหน้าดิน การตัดเครือกล้วยจะตัดแบบไว้ต่อเพื่อให้คายน้ำให้หน่อที่แตกมาใหม่ ส่วนลำต้นและยอดที่ถูกตัดจะปล่อยไว้ในพื้นที่ให้เน่าย่อยสลายเองเป็นการรักษาความชื้นและเป็นปุ๋ยให้หน่อใหม่ต่อไป นอกจากนี้ยังมีการปลูกพืชสมุนไพรแซมในสวนกล้วยเพื่อขับไล่แมลง เช่น ตะไคร้หอม ข่า และกระเพรา เป็นต้น

๔. ไม้เศรษฐกิจ ๔ ไร่ ได้แก่ ยูคาลิปตัส พยูง กฤษณา ตะเคียนทอง มะยมหิน

๕. บ่อปลาขนาด ๒ ไร่ จำนวน ๑ บ่อ

๖. บ่อปลาขนาด ๑ ไร่ จำนวน ๒ บ่อ

๗. บ่อปลาขนาด ๑ – ๓ งาน จำนวน ๕ บ่อ

ชนิดปลาที่เพาะเลี้ยง ได้แก่

๑) ปลานิล จำนวน ๓ บ่อ

๒) ปลาตะเพียน จำนวน ๑ บ่อ

๓) ปลาสร้อย จำนวน ๑ บ่อ

๔) ปลาช่อนและปลาสร้อย จำนวน ๒ บ่อ

๕) ปลาจากธรรมชาติ จำนวน ๑ บ่อ

สูตรปุ๋ยหมักน้ำ

- มูลหมู/มูลไก่เนื้อ ๖๐ กิโลกรัม

- รำละเอียด ๑๐ กิโลกรัม

- กากน้ำตาล ๕ ลิตร

- สารเร่งซูปเปอร์ พด.๒

โดยละลายสารเร่งซูปเปอร์ พด.๒ บ่มไว้ ๒ วัน นำไปเทราดในกองส่วนผสมและคลุกเคล้าให้เข้ากัน กองหมักไว้ ๔๕ วัน (กลับกองปุ๋ยทุก ๗ วัน) นำปุ๋ยที่หมักเรียบร้อยแล้วจำนวน ๒ กิโลกรัม แช่น้ำ ๒๐๐ ลิตร เป็นเวลา ๗ วัน จึงนำน้ำหมักไปใช้ได้ ส่วนกากปุ๋ยนำไปใส่โคนต้นไม้หรือใส่แปลงผัก

สูตรน้ำหมักชีวภาพและสมุนไพรไล่แมลง ได้แก่

๑) น้ำหมักชีวภาพสูตรฮอร์โมน

๑.๑) วัสดุจากกล้วยสุก มะละกอสุก ผักบู้้ง หมักโดยใช้สารเร่งซูปเปอร์ พด.๒ เป็นเวลา ๒๑ วัน

๑.๒) วัสดุจากปลาและหอยเชอรี่ หมักโดยใช้สารเร่งซูปเปอร์ พด.๒ เป็นเวลา ๒๑ วัน

๑.๓) วัสดุจากไข่ หมักโดยใช้สารเร่งซูปเปอร์ พด.๒ เป็นเวลา ๒๑ วัน

๑.๔) วัสดุจากรกหมู หมักโดยใช้สารเร่งซูปเปอร์ พด.๒ เป็นเวลา ๒๑ วัน

๒) น้ำหมักสมุนไพรไล่แมลง สูตรสำหรับฉีดพ่นเมื่อติดลูกติดฝัก สำหรับมะเขือ ถั่วฝักยาว และพริก โดยใช้วัสดุได้แก่ หางไหล หนอนต่ายหยาก ยาสูบ เหล้าขาว น้ำส้มสายชู สารเร่งซูปเปอร์ พด.๗ กากน้ำตาล ๑๐ กิโลกรัม

๓) น้ำหมักสมุนไพรไล่แมลง สูตรสำหรับฉีดพ่นทั่วไปโดยใช้วัสดุได้แก่ สาบแร้ง สาบกา สาบเสือ บอระเพ็ด เมล็ดสะเดา เมล็ดเงาะ เมล็ดน้อยหน่า กลอย หางไหล พริกไทย ตีปัส

๓. เทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการดิน/แก้ปัญหา

เนื่องในอดีตพื้นที่ทำการเกษตรแปลงนี้ประสบปัญหาหลายๆ ประการ ได้แก่ เป็นพื้นที่ที่เกิดปัญหาอุทกภัยอย่างหนักสร้างความเสียหายให้กับพืชผลทางการเกษตร การจัดการแก้ไขปัญหาดังกล่าว นายประดิษฐ์ สาริคำ ได้ดำเนินการปรับปรุงแปลงนา ทำคันดินล้อมรอบแปลงเป็นแนวกันน้ำ ป้องกันน้ำท่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหาด้านสมบัติของดินไม่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของพืช เช่น ดินแน่น แข็ง ปริมาณอินทรีย์วัตถุต่ำ เป็นกรดจัด ความสามารถในการรักษาความชื้นไว้ในดินต่ำ จึงได้ดำเนินการปรับปรุงบำรุงดินด้วยวิธีต่างๆ เช่น การใช้วัสดุคูน เพิ่มปริมาณอินทรีย์วัตถุในดินโดยการใช้ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยอินทรีย์ต่างๆ น้ำหมักชีวภาพ และสารอินทรีย์ไล่แมลง เป็นต้น นอกจากนี้ยังปรับวิธีการใช้ปุ๋ยเคมี โดยศึกษาและใช้อย่างถูกต้องตามความจำเป็นเท่านั้น ส่วนสารเคมีกำจัดวัชพืชที่เคยใช้เป็นประจำนั้น นายประดิษฐ์ ได้เลิกใช้อย่างสิ้นเชิง โดยมีวิธีการจัดการวัชพืชใน

สวน โดยการใช้สัตว์เลี้ยงแพะเล็ม และศึกษาวงจรชีวิตของวัชพืชแต่ละชนิด และกำหนดระยะเวลาการตัดที่เหมาะสมเพื่อการควบคุมไม่ให้เกิดการระบาดของลูกกลาม และยังใช้ประโยชน์จากวัชพืชในการเป็นพืชคลุมดินอีกด้วย

ปัญหาด้านการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง หรือช่วงฝนทิ้งช่วง ประกอบกับดินมีความสามารถในการดูดซับน้ำไว้ในดินได้น้อย นายประดิษฐ์ สารีคำ จึงดำเนินการขุดสระน้ำขนาดเล็กในพื้นที่ของตน เพื่อสำรองน้ำไว้ใช้ได้ตลอดทั้งปี บริเวณขอบสระน้ำ ดำเนินการปลูกหญ้าแฝกเพื่อลดการตื้นเขินของสระน้ำอีกด้วย ด้านการบริหารจัดการน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด นายประดิษฐ์ สารีคำ ได้นำเทคโนโลยีการให้น้ำสมัยใหม่มาใช้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการใช้น้ำสูงสุด

สำหรับปัญหาด้านราคาพืชผลทางการเกษตรมักไม่แน่นอนนั้น นายประดิษฐ์ ได้ดำเนินการปรับแนวทางการทำการเกษตรจากพืชเชิงเดี่ยว เป็นระบบพืชผสมผสาน เพื่อทดแทนความเสียหายและลดความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาพืชผล มีการปลูกพืชผักพื้นบ้านต่าง ๆ โดยใช้หลักการอิงอาศัยกันแบบวนเกษตร เช่น ปลูกกล้วยเพื่อให้ร่มเงา ปลูกพืชมีกลิ่นฉุนเพื่อไล่แมลง ปลูกพืชแบบผสมผสาน ไม้ผล ไม้ยืนต้น ไม้เศรษฐกิจ และพืชผักผสมผสานกัน การปลูกพืชแบบเกื้อกูลกัน ลดต้นทุนการผลิตโดยการลดการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมี ทดแทนด้วยพืชปุ๋ยสด ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยหมักน้ำ ปุ๋ยคอก น้ำหมักชีวภาพสูตรต่างๆ

แผนที่ภาพถ่ายออร์โธรีซีเชิงเลข มาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐
แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินของนายประดิษฐ์ สารีคำ

๔. ความคิดริเริ่มในการสร้างผลงาน และความพยายามฟันฝ่าอุปสรรค

๔.๑ ความคิดริเริ่มในการสร้างผลงาน ความสามารถในการใช้วิธีการระบบการบริหารงาน และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่

แนวคิดในการทำการเกษตรของนายประดิษฐ์ สารีคำ คือการทำการเกษตรโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำรัสของในหลวง เนื่องจากพื้นที่ทำการเกษตรเคยถูกน้ำท่วมมาก่อนทำให้พืชที่เพาะปลูกและไม้ผลเสียหายอย่างมาก จึงได้มีแนวความคิดที่ในการพัฒนาพื้นที่ ปรับพื้นที่เสริมคันดินเพื่อป้องกันน้ำท่วม ปรับปรุงดิน สภาพพื้นที่ และพยายามที่จะควบคุมบริหารจัดการทรัพยากรน้ำให้เกิดประโยชน์ จึงดำเนินการ ขุดสระน้ำขนาดเล็ก เพื่อกักเก็บน้ำไว้ในฤดูแล้ง และป้องกันน้ำที่จะเข้าท่วมขังในพื้นที่ทำการเกษตรของตนเอง และแนวคิดหลักของนายประดิษฐ์คือการจะปลูกพืชให้ดีนั้นต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของดินที่ใช้ในการเพาะปลูกเป็นอันดับแรก ถึงจะสามารถปลูกพืชได้อย่างเหมาะสมกับดินในพื้นที่ของตนเอง

เนื่องจากนายประดิษฐ์ สารีคำ เป็นหมอดินอาสาประจำอำเภอดำรงวิทยะโศภและได้รับการยกย่องให้เป็นปราชญ์ชาวบ้าน ประเด็นที่ใช้ในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรทั่วไป จะเน้นการถ่ายทอดความรู้เรื่องดิน และการปรับปรุงบำรุงดินเป็นหลัก ให้คนทั่วไปมีความเข้าใจเรื่องดินก่อนและแนะนำให้มีการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างเหมาะสม นอกจากนั้นยังเป็นผู้ริเริ่มของงบประมาณจากหน่วยงานส่วนท้องถิ่นเพื่อซื้อเครื่องมือทดสอบดินและน้ำอย่างง่ายเพื่อใช้ในชุมชนของตนเอง

เครื่องมือทดสอบดิน

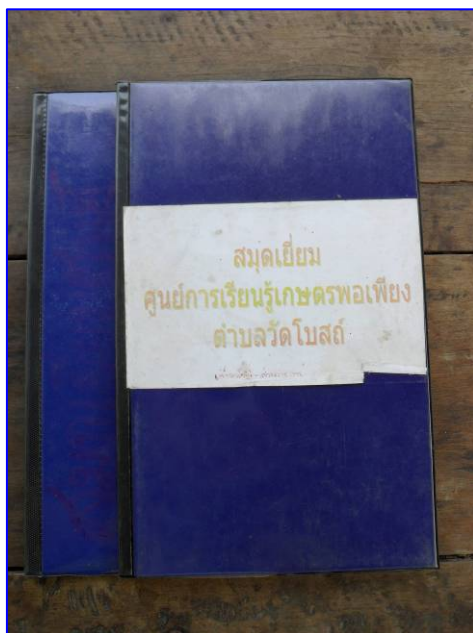
เครื่องมือทดสอบน้ำ

๔.๒ ความพยายามฟื้นฟ้อุปสรรค

นายประดิษฐ์ สารีคำ เริ่มประกอบอาชีพการเกษตรในพื้นที่ปัจจุบันในปี ๒๕๓๑ โดยทำการเพาะปลูกพืชเชิงเดี่ยว คือ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นเวลา ๒ ปี ช่วงระยะเวลาดังกล่าว ราคาพืชผลทางการเกษตรมีราคาตกต่ำ ทำให้ประสบกับปัญหาขาดทุน ต่อมาจึงได้มีแนวความคิด ปลูกไม้ผลแซมในการปลูกพืชไร่ เช่น มะม่วง ขนุน มะพร้าว น้ำหอม เพื่อลดภาระความเสี่ยงในการประกอบอาชีพ ช่วงระยะเวลาดังกล่าว รายได้เริ่มดีขึ้น

ในปี ๒๕๓๙ และ ปี ๒๕๔๐ เกิดภาวะราคาสินค้าทางการเกษตรตกต่ำอีกครั้ง ประกอบกับเกิดอุทกภัยอย่างรุนแรง สร้างความเสียหายให้กับพืชที่เพาะปลูก และไม้ผล จึงได้มีแนวความคิดที่จะหันมาพัฒนาปรับปรุงสภาพดิน สภาพพื้นที่ และพยายามที่จะควบคุมบริหารจัดการทรัพยากรน้ำให้เกิดประโยชน์จึงดำเนินการ ขุดสระน้ำขนาดเล็ก เพื่อกักเก็บน้ำไว้ในฤดูแล้ง และป้องกันน้ำที่จะเข้าท่วมซึ่งในพื้นที่การเกษตรของตนเอง เริ่มดำเนินการปลูกกล้วยน้ำว้า ปลูกพืชผักสวนครัว ไม้เศรษฐกิจ ได้มีโอกาสศึกษาดูงานกับหน่วยงานต่างๆเป็นระยะ และนำมาปรับปรุงประยุกต์ใช้ในสภาพพื้นที่ของตนเอง เริ่มดำเนินชีวิตตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเรื่อยมา

ปัจจุบันมีพื้นที่ประกอบอาชีพทำการเกษตรรวม ๓๕ ไร่ โดยใช้แรงงานภายในครัวเรือน ลดการใช้สารเคมี ปลูกพืชอิงอาศัยกัน มีพืชที่หลากหลายชนิด แต่ละชนิดเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ทำให้สภาพความเป็นอยู่ของครอบครัวดีขึ้นเป็นลำดับ ปัจจุบันพื้นที่ซึ่งเคยประสบปัญหาอุทกภัย ได้กลายมาเป็นแหล่งเรียนรู้ของเกษตรกร ชาวบ้าน นักเรียน นักศึกษา ตลอดจนผู้สนใจเข้ามาศึกษาอยู่เป็นระยะ

๕. ผลงานและความสำเร็จของผลงาน

๕.๑ ผลงานและความสำเร็จเชิงปริมาณ

๕.๑.๑ ผลผลิตและคุณภาพเพิ่มขึ้น

จากเดิมในอดีตที่เคยปลูกพืชเชิงเดี่ยว ปัจจุบันปลูกพืชแบบผสมผสาน และใช้หลักการตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง และเน้นการปรับปรุงบำรุงดิน ทำให้ผลผลิตของพืชเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะแปลงกล้วย ซึ่ง เป็นพืชรายได้หลักและได้รับการรับรองมาตรฐานเป็นแหล่งผลิตพืช GAP (โครงการความปลอดภัยด้านอาหาร Food Safety) ส่วนไม้ผลและพืชอื่น ๆ ได้แก่ มะละกอ ใผ่หวานหวาน กระท้อน มะไฟ มะพร้าว และผักพื้นบ้าน ก็สามารถให้ผลผลิตดีและสร้างรายได้เสริมให้กับครอบครัว

๕.๑.๒ รายได้เพิ่มขึ้น

จากการเปลี่ยนแปลงฟื้นฟูสภาพดิน และบำรุงรักษาดินให้ดี ทำให้มีผลผลิตและรายได้เพิ่มขึ้นจากสมัยก่อนที่ปลูกเพียงข้าวโพดอย่างเดียวเป็นอย่างมาก ปัจจุบันมีรายได้จากการทำการเกษตรเพิ่มขึ้น ดังรายละเอียดนี้

ชนิดพืช/สัตว์	จำนวน	ต้นทุนการผลิตและดูแลรักษาในรอบปี	รายได้เฉลี่ยต่อหน่วย	รายได้/ผลผลิตที่ได้รับในรอบปี
กล้วยน้ำว้า	๘ ไร่	๖,๘๐๐ บาท	๒๔,๐๐๐ บาท/ไร่/ปี	๑๙๒,๐๐๐ บาท
กล้วยหอมทอง	๑ ไร่	๖๖๐ บาท	๕,๐๐๐ บาท/ไร่/ปี	๕,๐๐๐ บาท
ไผ่หวานทวาย	๓ ไร่	๑,๕๐๐ บาท	๙,๐๐๐ บาท/ไร่/ปี	๒๗,๐๐๐ บาท
มะม่วง	๒ ไร่	๑,๐๐๐ บาท	๓,๙๐๐ บาท/ไร่/ปี	๗,๘๐๐ บาท
กระเทียม	๑๐ ตัน	๑,๖๐๐ บาท	๓๒๐ บาท/ตัน/ปี	๓,๒๐๐ บาท
มะไฟ	๖ ตัน	-	๒,๐๐๐ บาท/ตัน/ปี	๑๒,๐๐๐ บาท
มะพร้าวแกง	๒๕ ตัน	-	๑๕๐ บาท/ตัน/ปี	๓,๗๕๐ บาท
มะพร้าวน้ำหอม	๒๐ ตัน	-	๑๖๐ บาท/ตัน/ปี	๓,๒๐๐ บาท
ข้าว	๕ ไร่ (พืชแซม)	-	๓,๐๐๐ บาท/ไร่/ปี	๑๕,๐๐๐ บาท
ตะไคร้	๕ ไร่ (พืชแซม)	-	๓,๐๐๐ บาท/ไร่/ปี	๑๕,๐๐๐ บาท
ผักพื้นบ้าน	๒ ไร่	-	๑๐๐ บาท/วัน	๓๖,๐๐๐ บาท
ยูคาลิปตัส	๔ ไร่	๒,๘๘๐ บาท	๓,๐๐๐ บาท/ไร่/ปี	๑๒,๐๐๐ บาท
ปลา	๗ ไร่	๓,๘๔๐ บาท	๕,๐๐๐ บาท/ไร่/ปี	๓๕,๐๐๐ บาท
ข้าว	๒ งาน	๕๐๐ บาท	-	บริโภคในครัวเรือน
ไก่	๒๐ ตัว	-	-	บริโภคในครัวเรือน
วัว	๒ ตัว	-	-	มูลสัตว์ เป็นปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก
รวม		๑๘,๗๘๐ บาท		๓๖๖,๙๕๐ บาท

๕.๒ ผลงานและความสำเร็จเชิงคุณภาพและระยะเวลาที่ใช้ปฏิบัติ

การล้มเหลวจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยวตั้งแต่ปี ๒๕๓๑ และปรับเปลี่ยนมาปลูกพืชผสมผสาน ต่อมาเผชิญปัญหากับภัยธรรมชาติน้ำท่วมพื้นที่การเกษตร และมีแนวคิดปรับปรุงพื้นที่ของตน เสริมคันดินป้องกันน้ำท่วม จัดการทรัพยากรน้ำ ขุดสระน้ำ ปรับปรุงบำรุงดินฟื้นฟูสภาพดินหลังจากน้ำท่วมหนักในพื้นที่ของตน จนปัจจุบันนี้รวมระยะเวลา ๒๒ ปี พื้นที่การเกษตรของนายประดิษฐ์ สารีคำ สามารถสร้างรายได้เพียงพอเพียงสามารถเลี้ยงครอบครัวได้ดี และนอกจากนี้ยังเป็นแหล่งเรียนรู้งานด้านการพัฒนาที่ดินและงานด้านการเกษตรและประมง โดยเป็นแหล่งศึกษาดูงานของเกษตรกร นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป

ปัจจุบันนายประดิษฐ์ สารีคำ ได้รับการยกย่องให้เป็นปราชญ์ชาวบ้านสอนการทำเกษตรให้กับประชาชนทั่วไป โดยได้รับรางวัลจากหน่วยงานต่างๆ มากมาย เช่น

- ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้รับเกียรติบัตรบุคคลดีเด่นด้านการเกษตร มีความรู้ความชำนาญในเรื่องการขยายพันธุ์พืช โดย สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก
- ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้รับเกียรติบัตรคนดีศรีวัดโบสถ์ ภายใต้โครงการเมืองไทย เมืองคนดี โดย กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม
- ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้รับโล่เกียรตินิยมผู้ที่ทำคุณประโยชน์แก่วงการเกษตรของจังหวัดพิษณุโลก โดย จังหวัดพิษณุโลก ร่วมกับ กรมส่งเสริมการเกษตร
- ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้รับโล่เกียรตินิยม รางวัลที่ ๑ เกษตรกรดีเด่น สาขาการทำไร่นาสวนผสม จังหวัดพิษณุโลก โดย จังหวัดพิษณุโลก ร่วมกับ กรมส่งเสริมการเกษตร
- ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้รับโล่เกียรตินิยม รางวัลที่ ๑ เกษตรกรดีเด่น สาขาการทำไร่นาสวนผสม เขต ๖ ภาคเหนือ โดย สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๖ จังหวัดเชียงใหม่ กรมส่งเสริมการเกษตร
- ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้รับโล่รางวัลชมเชยเกษตรกรดีเด่นสาขาไร่นาสวนผสมระดับประเทศ โดย กรมส่งเสริมการเกษตร
ได้รับโล่รางวัล แผ่นทอง ของแผ่นดิน โครงการเกษตรกรอยู่ข้าง่อน้ำ โดย มูลนิธิสำนึกรักบ้านเกิด
- ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณ เกษตรกรดีเด่น สาขาอาชีพปลูกสวนป่า ระดับจังหวัด ประจำปี ๒๕๕๓ โดย กรมป่าไม้

นอกจากความสำเร็จดังกล่าวแล้ว นายประดิษฐ์ สารีคำ ยังได้ทำงานด้านการเกษตรเพื่อส่วนรวมต่าง ๆ มากมาย ดังนี้

- ประธานศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลวัดโบสถ์ปี ๒๕๔๔ – ปัจจุบัน
- ประมงอาสาประจำตำบลวัดโบสถ์ ปี ๒๕๔๗ – ปัจจุบัน
- ประธานอาสาสมัครเกษตรกร ตำบลวัดโบสถ์ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๔๘ – ๒๕๕๐
- คณะกรรมการกองทุนช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนส่วนอำเภอดำเนินสะดวกปี ๒๕๔๘ – ๒๕๕๐
- ประธานอาสาสมัครเกษตรกร ตำบลวัดโบสถ์ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๑ – ปัจจุบัน
- ประธานอาสาสมัครเกษตรกรระดับอำเภอดำเนินสะดวก ๓๐ มกราคม ๒๕๕๑ – ปัจจุบัน
- วิทยากรปราชญ์ชาวบ้านอบรมเกษตรกรที่มาเรียนรู้ในศูนย์ปราชญ์

๖.ความเป็นผู้นำและเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมในด้านต่างๆ

๖.๑ การถ่ายทอดความรู้และการเผยแพร่งานพัฒนาที่ดิน

- หมอดินอาสาประจำตำบลวัดโบสถ์ ปี ๒๕๓๘ – ปัจจุบัน
- หมอดินอาสาประจำอำเภอดำเนินสะดวก ปี ๒๕๔๗ – ปัจจุบัน
- วิทยากรหมอดินอาสาสมัครระดับอำเภอดำเนินสะดวก
- ประธานกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ หมู่ที่ ๖ ตำบลวัดโบสถ์
- พื้นที่การเกษตรของนายประดิษฐ์ สารีคำ เป็นแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดความรู้ด้านการพัฒนา

ที่ดินให้แก่ ผู้ที่สนใจ อาทิเช่น คณะศึกษาดูงานจากสำนักงานชลประทานพายุเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากเขื่อนแควน้อยมาศึกษาดูงาน ทหารอากาศจาก กองบิน ๔๖ นักเรียนจากศูนย์ปราชญ์ศึกษาดูงาน จำนวน ๑๐

รุ่มรวม ๕๐๐ คน นักเรียนโรงเรียนในอำเภอดำป้อมและเป็นผู้ฝึกงานให้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ
พิบูลสงคราม และคณะศึกษาดูงานจากกรมพัฒนาที่ดิน ฯลฯ เป็นต้น

๖.๒ การทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมและการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

- กรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านเนินมะคืด (ผู้แทนส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)
- คณะกรรมการชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขตำบลวัดโบสถ์ ปี ๒๕๔๙
- คณะกรรมการยุทธศาสตร์ประจำตำบลวัดโบสถ์
- คณะกรรมการพัฒนาศูนย์สุขภาพชุมชนตำบลวัดโบสถ์
- วิทยากรประจำศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลวัดโบสถ์
- ไวยาวัจกร วัดเนินมะคืด หมู่ที่ ๖ ตำบลวัดโบสถ์
- คณะกรรมการชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขอำเภอดำป้อม ปี ๒๕๔๐ - ๒๕๔๑
- ประธานอาสาสมัครสาธารณสุข หมู่ที่ ๖ ปี ๒๕๔๐ - ๒๕๔๗
- ที่ปรึกษาชมรมอาสาสมัครสาธารณสุข ตำบลวัดโบสถ์ ปี ๒๕๔๐ - ปัจจุบัน
- ผู้ประกาศหอกระจายข่าวระดับหมู่บ้าน ปี ๒๕๔๒ - ปัจจุบัน
- เลขานุการประชาคมตำบลวัดโบสถ์ ปี ๒๕๔๓- ๒๕๔๙
- เลขานุการกองทุนเงินล้านประจำหมู่บ้าน ปี ๒๕๔๔ - ๒๕๔๖
- สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ ในตำแหน่งรองประธานสภา ปี ๒๕๔๔ - ๒๕๔๘
- ประธานศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลวัดโบสถ์ ปี ๒๕๔๔ - ปัจจุบัน
- เลขานุการศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ประจำหมู่บ้าน ปี ๒๕๔๕ - ปัจจุบัน
- คณะกรรมการใกล้เคียงข้อพิพาทในหมู่บ้าน ปี ๒๕๔๕ - ปัจจุบัน
- ประมงอาสาประจำตำบลวัดโบสถ์ ปี ๒๕๔๗ - ปัจจุบัน
- สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ ปี ๒๕๔๘ - ปัจจุบัน (สมัยที่ ๒)
- ประธานอาสาสมัครเกษตรตำบลวัดโบสถ์ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๔๘ - ๒๕๕๐
- เลขานุการอาสาสมัครเกษตรระดับอำเภอดำป้อม ๑๓ ธันวาคม ๒๕๔๘ - ๒๕๕๐
- เลขานุการจัดทำแผนแม่บทตำบลวัดโบสถ์ ปี ๒๕๔๘ - ปัจจุบัน
- คณะอนุกรรมการกองทุนช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนส่วนอำเภอดำป้อม ปี ๒๕๔๘ - ๒๕๕๐
- คณะกรรมการพลังแผ่นดินระดับอำเภอดำป้อม ปี ๒๕๔๘ - ปัจจุบัน
- คณะกรรมการชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขตำบลวัดโบสถ์ ปี ๒๕๔๙
- อาสาสมัครผู้ดูแลผู้สูงอายุระดับตำบล ปี ๒๕๔๙
- คณะกรรมการชมรมสร้างเสริมสุขภาพพระตำบลดำป้อม ปี ๒๕๔๙
- คณะกรรมการประเมินวิสาหกิจชุมชนระดับอำเภอดำป้อม ปี ๒๕๔๙ - ๒๕๕๑
- ประธานอาสาสมัครเกษตรตำบลวัดโบสถ์ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๑ - ปัจจุบัน
- ประธานอาสาสมัครเกษตรระดับอำเภอดำป้อม ๓๐ มกราคม ๒๕๕๑ - ปัจจุบัน
- วิทยากรปราชญ์ชาวบ้านอบรมเกษตรกรที่มาร่วมเรียนรู้ในศูนย์ปราชญ์ ตำบลท่างาม จำนวน ๑๐ รุ่น
รุ่นละ ๕๐ คน ซึ่งเป็นเกษตรกรในจังหวัดพิษณุโลก ดังนี้

๑. ระหว่างวันที่ ๑๕ - ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

๒. ระหว่างวันที่ ๒๕ - ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

๓. ระหว่างวันที่ ๕ - ๘ มีนาคม ๒๕๕๑

๔. ระหว่างวันที่ ๑๓ - ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๑

๕. ระหว่างวันที่ ๒๑ – ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๑
๖. ระหว่างวันที่ ๓๐ มีนาคม – ๒ เมษายน ๒๕๕๑
๗. ระหว่างวันที่ ๘ – ๑๑ เมษายน ๒๕๕๑
๘. ระหว่างวันที่ ๒๐ – ๒๓ เมษายน ๒๕๕๑
๙. ระหว่างวันที่ ๑ – ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๑
๑๐. ระหว่างวันที่ ๑๐ – ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๑
- วิทยาการปราชญ์ชาวบ้าน อบรมเกษตรกรที่มาเรียนรู้ในศูนย์ปราชญ์ ตำบลท่างาม
 ๑. ระหว่างวันที่ ๒๖ – ๒๘ มกราคม ๒๕๕๒
 ๒. ระหว่างวันที่ ๑๒ – ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒
- วิทยาการปราชญ์ชาวบ้าน อบรมเกษตรกรประมงอาสา วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ณ แปลงเรียนรู้ ไร่นาสวนผสม

๖.๓ การช่วยเหลือสังคม รางวัล และประกาศเกียรติคุณ

๖.๓.๑ การช่วยเหลือสังคม

๑. ช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส โดยการเสนอโครงการของงบประมาณจาก อบต. วัดโบสถ์
 - คนพิการได้รับการช่วยเหลือ ๓ คน ได้รับเบี้ยยังชีพผู้พิการ ๓ คน เดือนละ ๕๐๐ บาท
 - ผู้สูงอายุ ได้รับความช่วยเหลือด้านเบี้ยยังชีพ เดือนละ ๕๐๐ บาทจำนวน ๕๓ คน
 - ผู้ติดเชื้อเอดส์ ได้รับความช่วยเหลือจำนวน ๑ คน ได้รับเป็นเงินค่าครองชีพ เดือนละ ๕๐๐ บาท
 - ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ได้รับการดูแลรักษาอย่างต่อเนื่อง
๒. ส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมพื้นบ้าน ได้แก่
 - ได้จัดทำโครงการของงบประมาณจาก อบต.วัดโบสถ์ จัดกิจกรรมรดน้ำดำหัวขอพร ผู้สูงอายุ ในเดือนเมษายนของทุกปี
 - จัดกิจกรรมส่งเสริมกีฬาพื้นบ้านในเดือนเมษายน ของทุกปี
 - สนับสนุนโครงการทำบุญเดือนหก
๓. เป็นครูอาสาสอนด้านการเกษตรให้แก่นักเรียนโรงเรียนเนินมะคึก และโรงคลองช้าง อ.วัดโบสถ์ จ.พิษณุโลก

๖.๓.๒ รางวัลและประกาศเกียรติคุณ

ปี พ.ศ. ๒๕๕๒

- เกียรติบัตรบุคคลดีเด่นด้านการเกษตร มีความรู้ความชำนาญในเรื่องการขยายพันธุ์พืช (๔ ธ.ค ๒๕๕๒)
- โล่ประกาศเกียรติคุณ รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๒ ในการประกวดหอกระจายข่าวสารดีเด่นระดับ จังหวัด ปี ๒๕๕๒ (๑๙ มิ.ย ๒๕๕๒)
- รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๑ การประกวดหมู่บ้านคุ้มครองผู้บริโภคดีเด่นระดับอำเภอ

ปี พ.ศ. ๒๕๕๔

- เกียรติบัตรชนะเลิศการประกวดหอกระจายข่าวสารหมู่บ้านดีเด่นระดับจังหวัด ปี ๒๕๕๔
- ประกาศเกียรติคุณรางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๑ การประกวดหมู่บ้านคุ้มครองผู้บริโภคดีเด่นระดับอำเภอ (๓๐ ก.ค. ๒๕๕๔)

ปี พ.ศ. ๒๕๔๕

- เกียรติบัตรรางวัลชมเชยการแสดงพื้นบ้านดีเด่น (๒๖ เม.ย ๒๕๔๕)
- เกียรติบัตรรางวัลชมเชยหมู่บ้านออกกำลังกาย (๒๖ เม.ย.๒๕๔๕)
- เกียรติบัตรรางวัลชมเชยจัดบ้านย้อนรอยอดีตคนวัดโบสถ์ (๒๖ เม.ย ๒๕๔๕)

ปี พ.ศ. ๒๕๔๖

- เกียรติบัตรรางวัลชมเชย นิทรรศการย้อนรอยอดีต วิถีชีวิตคนวัดโบสถ์ (๑๓ เม.ย ๒๕๔๖)
- โล่รางวัลหมู่บ้านปลอดยาเสพติด ปี ๒๕๔๖ พร้อมเงินสด ๕๐,๐๐๐ บาท

ปี พ.ศ. ๒๕๔๗

- เกียรติบัตรหมู่บ้านชุมชนปลอดลูกน้ำยุงลาย

ปี พ.ศ. ๒๕๔๘

- เกียรติบัตรรางวัลชมเชยการประกวดเต้นแอโรบิคประชาชนทั่วไป (๒๗ พ.ค.๒๕๔๘)
- เกียรติบัตรกิจกรรมโครงการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ (๒๗ พ.ค ๒๕๔๘)
- เกียรติบัตรผู้ฝึกสอนแอโรบิคตารางเก้าช่อง กลุ่มเยาวชน (๑๘ ส.ค ๒๕๔๘)
- เกียรติบัตรคนดีศรีวัดโบสถ์ ภายใต้โครงการเมืองไทย เมืองคนดี (๔ ส.ค ๒๕๔๘)
- เกียรติบัตรให้การสนับสนุนและช่วยเหลือกิจกรรมด้านต่างๆ โรงเรียนบ้านเนินมะคึด
- เกียรติบัตรรางวัลชนะเลิศอันดับ ๒ โครงการรณรงค์ส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพอนามัยตำบลวัดโบสถ์ ปี ๒๕๔๘

ปี พ.ศ. ๒๕๔๙

- อาสาสมัครสาธารณสุขดีเด่นระดับอำเภอ
- รางวัลผู้สนับสนุนการศึกษาดีเด่นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต ๓ พิษณุโลก (๑๖ ม.ค ๒๕๔๙)
- โล่เกียรติยศผู้ที่ทำคุณประโยชน์แก่วงการเกษตรของจังหวัดพิษณุโลก (๔ ส.ค ๒๕๔๙)
- เกียรติบัตรกิจกรรมแสดง กิจวัตรประจำวันประกอบทำรำ (๒๕ ส.ค ๒๕๔๙)
- เกียรติบัตรทีมเยาวชน แสดงกิจกรรมการบริหารร่างกายโดยใช้ตารางเก้าช่อง (๒๕ ส.ค ๒๕๔๙)
- ได้รับเกียรติบัตรรางวัลชมเชยการประกวดแอโรบิค (๒๔ ส.ค ๒๕๔๙)
- เกียรติบัตรอาสาสมัครผู้ดูแลผู้สูงอายุในชุมชนระดับอำเภอ (๓๑ มี.ค ๒๕๔๙)
- เกียรติบัตรให้การสนับสนุนและช่วยเหลือกิจกรรมด้านต่าง ๆ โรงเรียนบ้านเนินมะคึด

ปี พ.ศ. ๒๕๕๐

- โล่เกียรติยศ รางวัลที่ ๑ เกษตรกรดีเด่น สาขาการทำไร่นาสวนผสมระดับจังหวัด ปี ๒๕๕๐
- เกียรติบัตรประกวดหมู่บ้านปลอดลูกน้ำยุงลาย

ปี พ.ศ. ๒๕๕๑

- โล่เกียรติยศ รางวัลที่ ๑ เกษตรกรดีเด่น สาขาการทำไร่นาสวนผสม เขต ๖ ภาคเหนือ

ปี พ.ศ. ๒๕๕๒

- โล่รางวัลชมเชยเกษตรกรดีเด่นสาขาไร่นาสวนผสมระดับประเทศ ปี ๒๕๕๒
- โล่รางวัล แผ่นทองของแผ่นดินโครงการเกษตรกรอยู่ข้าง่อน้ำมูลนิธิสำนึกรักบ้านเกิด ปี ๒๕๕๒
- โล่ผู้ให้การสนับสนุนแหล่งเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.วัดโบสถ์) ปี ๒๕๕๒

ปี พ.ศ. ๒๕๕๓

- โล่ประกาศเกียรติคุณ เกษตรกรดีเด่น สาขาอาชีพปลูกสวนป่า ระดับจังหวัด ประจำปี ๒๕๕๓

๗. การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

๗.๑ การลดการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมี

- ใช้วัสดุอินทรีย์ในท้องถิ่น เพื่อใช้ปรับปรุงบำรุงดิน ได้แก่ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด น้ำหมักชีวภาพ น้ำหมักสมุนไพรไล่แมลง เป็นต้น ปุ๋ยพืชสมุนไพรไล่แมลง เช่น ตระไคร้หอม ข่า และกระเพรา เพื่อลดการใช้สารเคมีปราบศัตรูพืช เลี้ยงวัวเพื่อให้กินหญ้าลดการใช้สารเคมีปราบวัชพืช และใช้มูลวัวเป็นปุ๋ยเพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมี

๗.๒ แนวทางบริหารจัดการที่ยึดหลักการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- ปุ๋ยพืชแบบเกื้อกูลกัน ปุ๋ยกล้วยในระยะเวลาแรกเพื่อให้ร่มเงากับไม้ผลปลูกใหม่
- ปลูกหญ้าแฝกตามริมสระเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน ลดการตื่นเงินของบ่อ
- ปุ๋ยพืชแบบวนเกษตร แปลงกล้วย ปุ๋ยไม้ยืนต้นแซม เช่น มะพร้าว ไม้ กล้วยนา มะยมหิน ตะเคียน และพืชสมุนไพรบางชนิด
- ไม่ไถพรวนดิน ไม่ทำลายจุลินทรีย์ในดินและสัตว์ในดิน ไม่ทำลายโครงสร้างดิน ยกเว้นในแปลงผักเท่านั้น
- ไม่เผาใบไม้ ฟางและใบหญ้า ใช้วิธีตัดหญ้าและวัชพืชรากหญ้า ให้หญ้าห่มดิน คลุมดิน รักษาความชื้นในดินและเป็นปุ๋ยตามธรรมชาติ
- แปลงกล้วย ตัดใบกล้วยให้ใบกล้วยคลุมดินเพื่อรักษาความชื้นและเป็นปุ๋ยตามธรรมชาติ ไม่นำใบกล้วยออกนอกแปลง

ภาพผลงานของนายประดิษฐ์ สารีคำ

ภาพที่ ๑ ปรับพื้นที่ เสริมคันดินทำแนวกันน้ำ เพื่อป้องกันน้ำท่วม

ภาพที่ ๒ พื้นฟูสภาพดินเดิมที่เคยถูกน้ำท่วมด้วยการปลูกพืชปุ๋ยสด

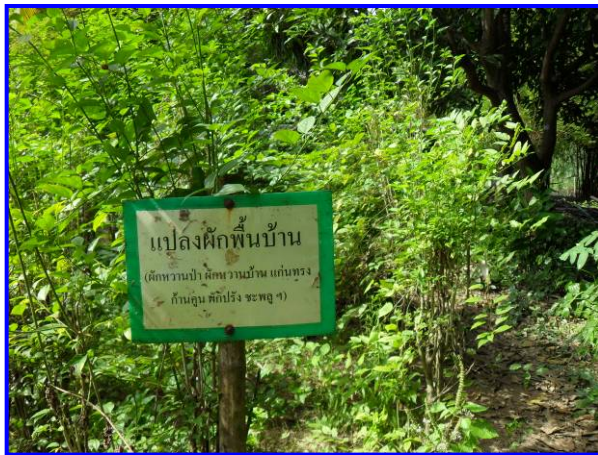
ภาพที่ ๓ เริ่มปลูกพืชผสมผสาน

ภาพที่ ๔ พืชผสมผสาน

ภาพที่ ๕ พื้นที่การเกษตรปัจจุบัน

ภาพที่ ๕ พื้นที่การเกษตรปัจจุบัน (ต่อ)

ภาพที่ ๖ การใช้ปุ๋ยคอกและปุ๋ยหมักในพื้นที่การเกษตร

ภาพที่ ๗ การใช้น้ำหมักชีวภาพและการเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่เกษตร

ภาพที่ ๘ แหล่งน้ำในพื้นที่

ภาพที่ ๙ ผลผลิตในพื้นที่

ภาพที่ ๑๐ แปลงกล้วยได้รับรองมาตรฐาน GAP

ภาพที่ ๑๑ วิทยากรอบรมการทำปุ๋ยหมักและปุ๋ยหมักอัดเม็ด

ภาพที่ ๑๒ เป็นแหล่งศึกษาดูงานของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ภาพที่ ๑๓ วิทยากรอบรมการทำน้ำหมักชีวภาพและน้ำหมักสมุนไพรให้นักเรียน

ภาพที่ ๑๔ วิทยากรอบรมให้กับศูนย์ปราชญ์ชาวบ้าน

ภาพที่ ๑๕ เป็นแหล่งศึกษาดูงานและวิทยากรฝึกอบรมให้กับทหารกองบิน ๔๖

ภาพที่ ๑๖ เป็นผู้นำในการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์

ภาพที่ ๑๗ เป็นแหล่งศึกษาดูงานให้กับเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดิน

ภาพที่ ๑๘ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน เช่น การเป็นประธานคณะกรรมการหมู่บ้านจัดการสุขภาพ

รางวัลแห่งความดีงาม และความสำเร็จ

รับรางวัลเกษตรกรดีเด่นระดับจังหวัด สาขาไร่นาสวนผสม

รับรางวัลเกษตรกรดีเด่นชมเชยระดับประเทศ สาขาไร่นาสวนผสม
จาก ดร.ปรีชา เรืองจันทร์ ผวจ.พิษณุโลก

รางวัลแห่งความสำเร็จ

ครอบครัวที่อบอุ่น